

BERGERACOV SINDROM

Knjiga je leta 2021
prejela nagrado EDEBÉ
za najboljše mladinsko literarno delo

PABLO GUTIÉRREZ

BERGERACOV SINDROM

Junaška tragikomedija
v treh dejanjih

Slovenski prevod
ANDREJ TURK

salve

Bila sem čisto povprečna najstnica. Hodila sem v šolo, se prerekala s starši in bila brezpogojno lojalna do prijateljic. Tako kot one sem se kdaj pa kdaj zaljubila v kakšnega tipa – napačnega seveda! Ob vsem tem se mi ni dogajalo nič tako presunljivo romantičnega, da bi bilo vredno zapisati. Zato tale pripoved ne bo nakladanje zdolgočasene gimnazijke o sebi, starših, sošolcih ali fantih. Glavni junak moje zgodbe je ... NOS ... pa ne moj, ki je majhen in neopazen.

Gre za gromozanski nos v obliki pravokotnega trikotnika z dolgo hipotenuzo, ki bi ga lahko primerjali z napetim jadrom na jamborju ali vesoljskim plovilom »shuttle«.

Z njim bi lahko izmerili temperaturo vode, če bi ga previdno vtaknili vanjo, ne bi pa mogli varno piti iz skodelice zaradi nevarnosti utopitve.

Govorim seveda o razvpitem nosu, čigar lastnik je bil Cyrano iz francoskega Bergeraca.

* * *

Kot priporočajo literarni priročniki, bom začela na začetku, ko še ni bilo ničesar, niti Cyrana. Pravzaprav je obstajal že stoletja – skrit pod pozlačenim pokrovom kot vampir v krsti –, le da jaz nisem vedela zanj. Če za nekaj ne veš, je to tako, kot da zate ne bi obstajalo – kakor pravi zgodba o učitelju kung-fuja, ki je svojega učenca vprašal, ali je padajoče drevo v neobljudenem pragozdu hrupno. Učenec se je samo praskal po glavi, ker ni znal odgovoriti. Drevo pri padcu povzroči zvočne valove, ki jih uho zazna kot hrup. A če v gozdu ni nobenega ušesa, ki bi jih zaznal, se ti širijo v prazno, kakor glas osamljenega kita v oceanu ali cvetni prah, ki ga raznaša veter.

Cyrana bi lahko primerjali z drevesom, ki je neopaženo padlo v kozmično tišino. Ne da bi mi za to vedeli, že štiristo let brani svoj mušketirski ponos pred posmehljivci.

Resnici na ljubo to ni le zgodba o Cyranu in njegovem

nosu, ampak tudi o naši novi učiteljici Guadalupe, s katero nas je osrečila usoda.

In o mojih bikinkah.

In o punčkah Nancy oziroma nancykah.

In o veri v to, da odraščáš, čeprav si še dekle.

Pa tudi o prvem poljubu na usta, o prvi laži staršem in še marsičem.

Zato je res najbolje, da začnem na začetku, s prvim dejanjem, tako kot se začnejo gledališke predstave.

AVTORJEVA ZAHVALA

Čeprav so zgodba in vsi liki tega »pustolovskega« romana izmišljeni, ne bom rekel, da je vsaka podobnost z resničnimi osebami zgolj naključna, ker bi to zvenelo kot najslabša filmska promocija. Neovrgljivo dejstvo je, da si je leta 2019 skupina deklet in fantov iz Gimnazije Juana Sebastián Elcana v španskem mestu Sanlúcar de Barrameda zadala neverjetno, skoraj samomorilsko nalogo – uprizoriti priredbo Cyrana de Bergeraca po besedilu Edmonda Rostanda iz leta 1897. Glede na to, da ti šestnajstletniki o gledališki igri niso vedeli ničesar, bi se moral njihov projekt po vseh pravilih končati klavrno. Zgodilo pa se je ravno nasprotno – postal je velika uspešnica! Njihova vznemirljiva, domiselna in izjemno duhovita predstava je mnogim, vključno z menoj, ostala v neizbrisnem spominu.

S temi vrsticami bi se rad poklonil in zahvalil tem fantom in dekletom, ki jih zaradi varovanja zasebnosti ne bom poimenoval, njihove družine (brez čigar mizarskih in krojaških spretnosti predstave ne bi bilo), mladim glasbenikom, ki so nas presenetili s svojim talentom in ubranostjo, učiteljem, ki so tej »neumnosti« posvetili veliko časa in pozornosti, vodstvu gimnazije, ki je dijakom dovolilo šolo za nekaj dni postaviti na glavo, Albertu Puyolu iz Teatra Estudio Jerez za njegove lekcije iz gverilske dramaturgije, orožarskemu mojstru, ki nas je tisto soboto učil, kako brez poškodb rokovati z mečem, pa tudi tistim dijakom, ki so kot prava publika pozorno spremljali predstavo v tisti zatohli telovadnici in na koncu nagradili vrstnike z zasluženimi divjimi ovacijami.